

Overvloedig en meer dan overvloedig

door: M. Tapernoux

“(…) maar waar de zonde toenam, is de genade veel overvloediger geworden; opdat, zoals de zonde heeft geregeerd door de dood, zo ook de genade zou regeren door gerechtigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heer” (Rom. 5:20-21).

De uitdrukking ‘overvloedig zijn’ en de sterkere vorm ‘meer dan overvloedig’ worden dikwijls door Paulus gebruikt; bijvoorbeeld als hij herinnert aan de zondige toestand van de mens in Adam (Rom. 5:12-21), of als hij spreekt over de genade die hem is bewezen (1 Tim. 1:14), de liefde, de hoop, de troost, de geestelijke gaven, de dienst voor de Heer of over een wandel die welbehaaglijk is voor God. Petrus gebruikt een enkele keer het woord ‘overvloedig zijn’ (2 Petr. 1:8).

Deze uitdrukkingen wekken de gedachte op van een overvloeiende stroom, een machtige stroom die niet bedwongen kan worden. Soms toont Paulus aan, bij een vergelijking van twee tegengestelde stromen, dat de ene stroom – die van de goddelijke genade – het wint van de andere stroom, die van de zonde. De eerste is meer dan overvloedig en bedekt de tweede helemaal, zodat alleen de overwinnende stroom van de goddelijke genade zijn weg voortzet.

1. De overvloed van de genade

Als Paulus het werk van de genade beschrijft ten opzichten van de zonde, stelt de Heilige Geest hem het beeld voor van een machtige en rijke stroom en dan vloeien de woorden ‘overvloedig’, ‘meer dan overvloedig’ en ‘overvloed’ uit zijn pen: *“Want als door de overtreding van de ene de velen gestorven zijn, veel meer is de genade van God en de gave in genade die door de ene mens Jezus Christus is, overvloedig geweest over de velen (...) Want als door de overtreding van de ene de dood heeft geregeerd door die ene, veel meer zullen zij die de overvloed van de genade en van de gave der gerechtigheid ontvangen in het leven regeren door de Ene, Jezus Christus” (Rom. 5:15,17).*

Als de misdaad van Adam, het hoofd van het menselijk geslacht, het oordeel van de dood over al zijn afstammelingen heeft gebracht, verlost de gave van de genade van God in Jezus Christus de gelovigen van alle oordeel en schenkt hun een onwankelbare plaats van gerechtigheid. Wat Adam ten vloek is geweest voor

heel zijn nageslacht, dat is Christus overvloedig tot zegen geworden voor allen, die de gave van de genade door het geloof ontvangen. De genade heeft niet alleen over alle hinderpalen – door de zonde van de mens veroorzaakt – getriomfeerd, maar haar macht heeft méér dan overvloedig over de zonde en al haar gevolgen gezegevierd. Inderdaad, de gave van de genade heeft niet alleen tot gevolg dat de zondaar verlost wordt van schuld en straf, maar ze deelt hem ook het eeuwige leven mee. In plaats van dood en oordeel ontvangt de verlostte het leven en de gerechtigheid door de Éne, Jezus Christus – een positie die onvergelijkbaar heerlijker is dan die van Adam vóór de val. Zo overtreffen de gevolgen van de genade oneindig ver de gevolgen van de zonde. Daarom kan Paulus spreken over de *overvloed* van de genade en van de gave van de gerechtigheid. *“En in Hem hebben wij de verlossing door zijn bloed, de vergeving van de overtredingen, naar de rijkdom zijner genade, welke Hij ons overvloedig heeft bewezen in alle wijsheid en verstand” (Ef. 1:7, 8).*

Maar in de brief aan de Romeinen spreekt hij over de rol van de wet als hij zegt: *“Maar de wet is daarbij gekomen, opdat de overtreding zou toenemen” (Rom. 5:20).* De zonde bestond al voordat de wet gegeven was, maar de wet heeft al de afschuwelijkheid ervan geopenbaard, want voortaan werd de zonde een *overtreding*, de openlijke ongehoorzaamheid aan de heilige geboden van God: *“(…) opdat de zonde uitermate zondig zou worden door het gebod” (Rom. 7:13).* *“(…) maar waar de zonde toenam, is de genade veel overvloediger geworden; opdat, zoals de zonde heeft geregeerd door de dood, zo ook de genade zou regeren door gerechtigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heer” (Rom. 5:20-21).*

Daar waar de ongehoorzaamheid aan de wet van God noodzakelijkerwijs een onverbiddelijk oordeel moest brengen over de overtreders, daar is de genade meer dan overvloedig geweest. Genade schenkt vergeving, verlossing, rechtvaardiging, eeuwig leven. Zo antwoordt God op de zonde en het verderf van de mens. Niettemin heeft Hij de rechten van Zijn gerechtigheid gewaarborgd, anders zou de genade

alleen maar het toelaten van het kwaad zijn geweest. De genade heerst door *gerechtigheid* tot het eeuwige leven, nl. door het werk op het kruis, waar Christus het oordeel van God onderging en dat gedragen heeft in plaats van de schuldige zondaar. God kan dus het eeuwige leven geven aan hen die geloven.

Maar in Romeinen 6 stelt Paulus de ernstige vraag: “Wat zullen wij dan zeggen? Zouden wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt?” (Rom. 6:1). Zouden zij, over wie de goddelijke genade overvloedig is geweest, misbruik ervan kunnen maken en opzettelijk zondigen, om God te dwingen Zijn genade nog rijker te ontvouwen door middel van de vergeving die Hij hun zal schenken? “Volstrekt niet!” roept Paulus verontwaardigd uit, en daarmee zal iedere christen instemmen.

Toch heeft de satan vanaf het begin van het christendom deze list gebruikt om mensen ertoe te bewegen zich in het verderf te storten, door hun elk besef van schuld te ontnemen. De Schrift spreekt over “(...) goddelozen, die de genade van onze God veranderen in losbandigheid en onze enige Meester en Heer Jezus Christus verloochenen” (Jud.:4). Omdat de gelovige aan de zonde gestorven is, kan hij niet langer in de zonde leven. Door zijn vereenzelviging met de dood van Christus, is hij voor altijd uit zijn oude toestand verlost en niet langer onder de slavernij van de zonde. “Als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie het is alles nieuw geworden” (2 Kor. 5:17). Hoe zou dit nieuwe leven uit God een behagen kunnen hebben in de zonde? Deze beide zaken zijn absoluut onverenigbaar.

2. Overvloedig zijn in de liefde

De Filippenzen hadden Paulus herhaalde bewijzen gegeven van hun liefde voor hem. “Omdat u mij in uw hart hebt”, zegt hij (Fil. 1:7). De apostel van zijn kant dacht aan hen met een diepe genegenheid, “met het hart van Christus Jezus” (Fil. 1:8). Juist zijn gevoelens van liefde voor hen brachten hem ertoe aan God te vragen dat hun liefde nog meer en meer zou *overvloeien* in kennis en alle inzicht (Fil. 1:9). Er is dus geen grens aan het toenemen van de liefde van de heiligen voor Christus en voor elkaar.

Maar Paulus wilde dat de liefde *wijs* zou handelen. Men kan iemand liefhebben en hem toch verdriet doen, doordat men niet weet wat hem aangenaam is. Maria van Bethanië is het voorbeeld van iemand, waarvan de liefde voor de Heer overvloedig was in kennis en alle inzicht. Want zij had de tijd genomen om aan Zijn voeten te zitten en stil naar Zijn woorden te luisteren. Met wat een groot onderscheidingsvermogen weet zij te handelen, of rustig te blijven. *Handelen*, als het passend is om de Heer te eren door Zijn lichaam te balsemen met het oog op Zijn begrafenis. *Rustig blijven*, wanneer andere vrouwen – bewogen door

oprechte liefde, maar niet met inzicht – naar het graf gaan om Hem te balsemen, toen Hij al opgestaan was.

In 1 Thessalonicenzen 3:12-13 zegt Paulus: “Maar u moge de Heer doen toenemen en overvloedig zijn in de liefde tot elkaar en tot allen, zoals ook wij tot u; opdat Hij uw harten versterkt om onberispelijk te zijn in heiligheid voor onze God en Vader bij de komst van onze Heer Jezus met al zijn heiligen. Amen” (vgl. 1 Thess. 4:10). Hoewel Paulus getuigde van de ‘arbeid der liefde’ van de gelovigen te Thessalonica, wenste hij dat de Heer hen zou doen toenemen en overvloedig in de liefde tot elkaar en tot allen zou doen zijn. De Heer Jezus zei tegen de discipelen in de laatste nacht voor Zijn sterven: “Hieraan zullen allen weten dat u mijn discipelen bent, als u liefde onder elkaar hebt” (Joh. 13:35). Johannes dringt op vele plaatsen in zijn eerste brief aan op het betonen van broederlijke liefde: “Als wij elkaar liefhebben, blijft God in ons en zijn liefde is in ons volmaakt” (1 Joh. 4:12, 16).

Naarmate wij de positie verwerklijken waarin God ons heeft geplaatst voor Zijn aangezicht in Jezus Christus, zullen wij deze liefde openbaren als vrucht van het goddelijke leven in ons. Dan zullen wij voor Hem onberispelijk bewaard worden in heiligheid. Dat is de wil van God voor Zijn geliefde kinderen op aarde. Zeker, het uiteindelijke doel – onze vervolmaking met Christus – zal pas worden bereikt bij de komst van de Heer. Maar de apostel wil niet dat de mate van onze liefde achterblijft bij de volmaaktheid van de positie die God ons heeft geschonken. Geve God ons het bewustzijn van deze heerlijke positie vóór Hem, opdat onze gedachten en gevoelens voortdurend *Zijn* gedachten en gevoelens voor ons weerspiegelen.

De wens van Paulus voor de Thessalonicenzen is zeker verhoord, want hij constateert met vreugde in zijn tweede brief dat hun geloof “zich zeer vermeerdert en de liefde van ieder van u allen tot elkaar toeneemt” (2 Thess. 1:3). Hoe is dat bij ons? Zijn wij bewogen ten opzichte van elkaar en tot allen, met zo’n liefde dat de wereld er de weerspiegeling in ziet van de liefde waarmee God ons liefheeft?

3. Overvloedig in de hoop

In Romeinen 15 spreekt Paulus een treffende wens uit voor de gelovigen te Rome: “Moge nu de God van de hoop u vervullen met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat u overvloedig bent in de hoop, door de kracht van de Heilige Geest” (Rom. 15:13). Wij kennen God allereerst als de God van de *liefde*, maar tevens als de God van de *hoop*. Hij heeft ons immers geroepen “in één hoop van uw roeping” (Ef. 4:4). Deze hoop is Christus Zelf. Het is Christus in ons, “de hoop van de heerlijkheid” (Kol. 1:27).

Hij wordt voor onze aandacht gesteld: zowel in deze tijd als Degene die wij liefhebben, en tevens als de Geliefde die wij dagelijks verwachten om voor altijd in

Zijn heerlijkheid te worden ingevoerd. Als huidig voorwerp van onze beschouwing en van onze liefde is Hij de “voorgestelde hoop”, die wij hebben aangegrepen door het geloof en die het *vaste en zekere anker* is van onze ziel (Hebr. 6:18-19). Zij die zo verankerd zijn in Christus, kunnen door geen enkele macht van Hem worden gescheiden, want dit anker ligt “binnen het voorhangsel”. Zelfs de satan kan ons niet hiervan losrukken.

Wat de toekomstige verwerkelijking van de hoop betreft, die is even zeker: “Want nog een zeer korte tijd en Hij die komt, zal komen en niet uitblijven” (Hebr. 10:37). Laat ons oog dus gericht zijn op het heerlijke einddoel dat wij spoedig zullen bereiken, zoals Rebekka aan het einde van de reis door de woestijn haar ogen ophief en Isaak zag (Gen. 24:64). Zij kwam aan bij de put Lachai-Roi, de plaats die spreekt van de Levende die Zich openbaart. En bij deze put zou zij met hem gaan wonen (Gen. 24:62; 25:11).

4. Overvloedig in het werk des Heren

Paulus wekte de Korinthiërs op om “standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig in het werk van de Heer” te zijn, “daar u weet dat uw arbeid niet vergeefs is in de Heer” (1 Kor. 15:58). Hoe bemoedigend is het te weten dat de Heer elke dienst die voor Hem wordt verricht, op prijs stelt. Onze arbeid, hoe onvolmaakt en onbetekenend ook, is niet vergeefs in Zijn oog. Laten we ervan overtuigd zijn dat *niets* van wat voor Christus gedaan is, vergeten zal worden in de dag van de beloning. Terwijl er *niets* overblijft van alles wat we voor *onszelf* hebben gedaan.

Daarom moeten wij elkaar aanmoedigen om altijd overvloedig te zijn in het werk van de Heer. De Heer heeft een werk, dat Zijn *eigen* werk is en door genade stelt Hij ons in staat daarin mee te arbeiden. Hij zei in Zijn hogepriesterlijk gebed: “Zoals U Mij in de wereld hebt gezondend, heb ook Ik hen in de wereld gezondend” (Joh. 17:18). Vlak daarvoor had Hij tegen Zijn discipelen gezegd: “Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u gesteld dat u zou heengaan en vrucht dragen en dat uw vrucht zou blijven” (Joh. 15:16).

Het werk van de Heer doen: dat is een instrument te zijn in Zijn hand en van Zijn wil, zodat Hijzelf denkt door onze geest, spreekt door onze mond, liefheeft met ons hart en handelt door onze leden. Sommigen zullen misschien gezanten van Christus zijn, “terwijl God als het ware door ons maant. Wij bidden voor Christus: Laat u met God verzoenen” (2 Kor. 5:20). Anderen zullen trouwe en voorzichtige rentmeesters zijn, die nadat zij zich met het Woord gevoed hebben, geroepen kunnen worden om aan anderen mee te delen wat zij ontvangen hebben, om op de juiste tijd hun rantsoen te geven (Luk. 12:42). “Naarmate ieder een genadegave heeft ontvangen, dient elkaar daarmee als goede rentmeesters van de veelvoudige genade van God” (1 Petr. 4:10). Het werk van de Heer is oneindig

gevarieerd en omvat iedere werkzaamheid die het Hem behaagt aan ons toe te vertrouwen. “Want wij zijn zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, die God tevoren heeft bereid, opdat wij daarin zouden wandelen” (Ef. 2:10). Daartoe zijn wij geschapen: voor die goede werken. God heeft ze tevoren bereid, ze zijn niet moeilijk te ontdekken, omdat ze om zo te zeggen voor onze voeten klaarliggen en wij er alleen maar in moeten wandelen. Alleen, een hart dat echt beschikbaar is voor Christus is nodig.

Eenmaal zullen zij die de Meester trouw gediend hebben, met gejuich maaien (Ps. 126:6). En zij zullen ook juichen als zij Hem horen zeggen: “Voortreffelijk, goede en trouwe slaaf, over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je stellen; ga de vreugde van je Heer in” (Matt. 25:21).

Onder de goede werken – de vrucht van de werking van Gods genade in het hart van de heiligen – is er een waarvoor Paulus bij herhaling de woorden gebruikt: ‘Overvloedig, overvloed, meer dan overvloedig’. Dat is de dienst die uitgedrukt wordt door de vrijgevigheid voor de geliefde kinderen van God. Om de mildheid van de Korinthiërs op te wekken gaf Paulus hun het voorbeeld van de Macedoniërs, die hoewel ze arm waren, hun liefde voor de gemeente in Jeruzalem betuigden door een vrijgevigheid die Paulus bijna bovenmate noemt. Zij hadden boven vermogen gegeven: “Maar wij maken u bekend, broeders, de genade van God die in de gemeenten van Macedonië gegeven is, dat onder veel beproeving van verdrukking de overvloed van hun blijdschap en hun diepe armoede overvloedig zijn geweest in de rijkdom van hun liefdadigheid” (2 Kor. 8:1-2).

Spreekt dat niet tot ons geweten? Laten we oppassen dat onze harten niet verkommen onder invloed van de welvaart die we hebben. Ondanks hun armoede beschouwden de Macedoniërs het als een *genade*, dat ze op die wijze gemeenschap konden hebben met de heiligen te Jeruzalem. Zij hadden het gedaan met een overvloed aan blijdschap en deze blijdschap, gevoegd bij hun diepe armoede, was overvloedig geweest in de rijkdom van hun liefdadigheid. Zo’n liefdedaad verheugt het hart van de Heer!

Paulus vermaant de Korinthiërs dan ook hetzelfde te doen: “zoals u in alles overvloedig bent: in geloof, woord, kennis, alle bereidwilligheid en in uw liefde tot ons, weest ook in deze genade overvloedig (...) Want het is niet opdat anderen verlichting hebben en u verdrukking, maar naar gelijkheid; in de tegenwoordige tijd dient uw overvloed voor hun gebrek, opdat ook hun overvloed dient voor uw gebrek, zodat er gelijkheid is” (2 Kor. 8:7, 13-14). Hij moedigt ze aan door hen te laten zien, dat God – die machtig was om alle genade ten opzichte van hen overvloedig te doen zijn – ook de vruchten van hun gerechtigheid

zou vermeederen (2 Kor. 9:8,10)¹. Aan de andere kant zou de vrijgevigheid van de Korinthiërs overvloedig zijn door vele dankzeggingen aan God vanwege de uitnemende genade van God over hen (2 Kor. 9:12, 14).

Deze teksten tonen de waarde die God hecht aan zo'n liefdedienst. Het is een van de kostelijkste vruchten van het leven van Christus in de gelovigen. Mochten wij met deze vrucht van de gerechtigheid vervuld zijn, die door Jezus Christus is, tot heerlijkheid en lof van God (Fil. 1:11).

5. De overvloed aan gaven van de Geest

1 Korinthiërs 14 laat ons zien hoe de geestelijke gaven in de Gemeente moeten worden uitgeoefend. Bij de Korinthiërs ontbrak het aan geen enkele gave, maar velen van hen oefenden ze uit om zichzelf te strelen, niet om de hoorders op te bouwen. Daarom moet Paulus hen eraan herinneren dat een gave alleen waarde heeft voor zover degene die ze uitoefent, dit doet uit liefde voor de heiligen en voor hun welzijn. Zijn conclusie is: *“Zo ook u, omdat u streeft naar geestelijke gaven, tracht overvloedig te zijn tot opbouw van de gemeente”* (1 Kor. 14:12). Hoe is het bij ons? Verlangen wij ook vurig naar de geestelijke gaven en proberen wij ze te ontvangen in overvloed? Als we zo'n wens koesteren, twijfelen we niet eraan dat de Heer die zal verhoren en ons genade zal geven boven bidden en denken.

Maar de woorden die Paulus gebruikt, maken al duidelijk dat dit ook streven naar geestelijke kracht vereist. Er is echte godsvrucht nodig, ijver in de studie van het Woord van God, afzondering van het kwaad in elke vorm, zowel in het hart als in de wandel en een oprechte gehechtheid aan de Heer.

6. Overvloedig lijden en overvloedige vertroosting

Paulus kwam in zijn dienst talrijke en pijnlijke beproevingen tegen. Soms waren die zo hevig dat hij uitermate bezwaard was en zelfs aan het leven wanhoopte (2 Kor. 1:8). In 2 Korinthiërs 11:23-33 beschrijft hij al de tegenspoed die hem was overkomen. Weinig dienstknechten van Christus hebben zoveel geleden. Toch dankte hij, omdat God van al die beproevingen gebruik maakte om hem in staat te stellen *anderen* te vertroosten met de troost waarmee hijzelf vertroost was.

¹ Zo schrijft Paulus ook aan de Filippenzen, die hem een gift gezonden hadden door Epafroditus: *“Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die rijkelijk op uw rekening komt”* (Fil. 4:17).

Hij voegde eraan toe: *“Want zoals het lijden van Christus overvloedig over ons komt, zo is door Christus ook onze vertroosting overvloedig”* (2 Kor. 1:5). Naarmate de beproevingen pijnlijker werden, werden de vertroosting van de Heer groter, zodat Paulus alles te boven kon komen: *“Ik vermag alles door Hem die mij kracht geeft”* (Fil. 4:13). *“Ik ben vervuld met troost, ik vloeit over van blijdschap bij al onze verdrukking”* (2 Kor. 7:4). Door deze rijke ervaringen kon hij aan hen die ook te lijden hadden, de genade meedelen waarmee hijzelf overloden was in de beproevingen. Namelijk: kracht, standvastigheid, geduld, vertrouwen op God, vreugde en vrede. Deze vertroosting waren zo overvloedig, dat hij een voorraad ervan had voor anderen.

Wat een voorrecht onze medegelovigen die beproefd worden méér dan medelijden te kunnen geven – hoe oprecht ook gemeend – en hun Gods vertroosting te kunnen voorstellen, waarvan wij zelf de zoetheit en de realiteit hebben ondervonden in onze eigen omstandigheden. Dat wij zo eensgezind *“de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, de Vader der ontfermingen en de God van alle vertroosting”* mogen danken, *“die ons vertroost in al onze verdrukking”* (2 Kor. 1:3-4).

In 2 Korinthiërs 4:7 vergelijkt Paulus zichzelf met een eenvoudig aarden vat, een broos omhulsel, waarin God een schat van licht en leven heeft gelegd, opdat de uitnemendheid van de kracht die Paulus openbaarde, niet voortkwam uit het zwakke vat dat de schat bevatte, maar heel duidelijk van God afkomstig was. En God zorgde ervoor dat dit aarden vat zich bewust bleef van zijn eigen zwakheid, door de apostel te onderwerpen aan verdrukking, tegenslag en vervolging. God leverde hem aan de dood over (2 Kor. 4:11). Van zijn kant kon Paulus zeggen dat hij iedere dag stierf (1 Kor. 15:31). Hij droeg altijd *het sterven van Jezus in het lichaam om*, *“opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam openbaar wordt”* (2 Kor. 4:10). Hij praktiseerde in zijn wandel de dood van alles wat hem vroeger kenmerkte als kind van Adam.

Zo kon het nieuwe leven – de schat in het aarden vat – zich openbaren in de kracht van de Heilige Geest. Maar hij onderging al het lijden ter wille van zijn geliefde Korinthiërs in de geest van de liefde, die Christus dreef om Zich voor ons over te geven. Daarom voegde hij eraan toe: *“Want alles is ter wille van u, opdat de genade, toegenomen door de velen, de dankzegging overvloedig doet zijn tot de heerlijkheid van God”* (nl. van hen waarvan de genade overvloedig was geworden door de dienst van Paulus). Wat een voorbeeld voor ons allemaal! Vloeit de genade van God via ons ten dienste van de heiligen, zodat zij reden hebben tot overvloedige dankzegging tot eer van God?

Laten wij het onderwijs ter harte nemen, waaraan Hij ons herinnert door Zijn Woord, opdat wij weten hoe wij moeten wandelen en God behagen en wij daarin meer en meer overvloedig worden.

Oorsprong: Le Messenger Evangélique 1965-176

Titel: Abonder et surabonder

© Oude Sporen 2007